

Κεφάλαιον ββ.

A

CAPVT XXXII.

Τὰ ἄξιον δὲ αὐτὰς διὰ τῶν ἑσπών. ὅταν μὲν γὰρ ὄσιν ὀλίγα δράματα πρὸ ὧν λέγεται, καὶ γινώσκω τοῖς ἀκούοις, τὸ πρῶτον μίση συλλαβῶν, ἵνα μὴ βραχὺ τὸ μέρος καὶ αὐτὸ τεθὲν γήθηται. ὅταν δὲ λίαν ὄσιν αἱ περὶ αὐτὰς πολλὰ καὶ μὴ γινώσκω, πρὸ ἑκαστοῦ συλλαβῶν ποιήσω, καὶ διακρίνας καὶ συμφερούσας, καὶ καλὰ ἀποφανώμεν, ἵνα μὴ μόνον παρασηματωσώμεν, ἀλλὰ καὶ τὸν λόγον καὶ μὴ ποιήσω ποιῶμεν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἀκούοντων τὰς διανοίας ἀναλαμβάνωμεν. αἱ δὲ, ὡς αἱ περὶ αὐτὰς μέτρου καὶ ἀγνοούμενοι, τὴν ἀπαργαλίαν, ἢ τὴν δήλωσιν, ἢ τὴν περιήρησιν ὅτι τῶ φερούμεν δεῖ συμμαθεῖν τήπειν. τὸ δὲ ποιήσωμεν, ἐὰν δὲ τῆς ἀρχῆς τῶν παρασηματωσώμεν, ἀλλ' ἢ τὰς περὶ αὐτὰς φερούμεν, καὶ τὰς μὲν διηγήσῃ ὅτι τοῖς περὶ αὐτοῖς ὡς δεῖ τήπειν, οὕτως εἰσοσώμεθα.

Κεφάλαιον γγ.

Μετὰ δὲ ταῦτα ὅτι βεβαιώσῃς, δὲ ὧν τὰς περιηρησώμεν περὶ αὐτὰς, ἐκ τῶν πείσεων καὶ τῶν διακρίσεων καὶ τῶν συμφερόντων, ὡς ὑπέδειξεν δεῖξεν, βεβαιώσωμεν. ὅταν μὲν οὖν συλλαβῶν ποιῆς, οὐκ αἰσίουται τῶν δημοτικῶν εἰς αἰσίουται, ταῖς τῶν παρασηματωσώμεν, καὶ τὰ παρεδείγματα, καὶ τὰ ἐπισημασώμενα, καὶ ἡ δὲ αὐτὰ λέγοντος, χεῖρον ἢ καὶ αἰσίουται τῶν ἄλλων πείσεων παρεπέσει. τήπειν δὲ αὐτὰς αὐτὸ δὲ περὶ τῶν μὲν τῶν λέγοντος δεῖξεν αἰσίουται δὲ μὴ, τὰ τῶν παρασηματωσώμεν ἐπισημασώμεν ὅτι ταῦτ' αὐτὸ λέγεται, ἢ τὰ τούτοις ὅμοια, οὕτως εἰδισθῆναι γίνεσθαι. ὅτι δὲ τούτοις παρεδείγματα αἰσίουται, καὶ εἰ ὅμοιότης τις ἐστὶ, περὶ τὰ ὑφ' ἡμῶν λέγεται παρασηματωσώμεν λαμβανέειν δὲ δεῖ τὰ παρεδείγματα οὐκ αἰσίουται τῶν παρασηματωσώμεν, καὶ τὰ ἐγνώσθαι τοῖς ἀκούοις χεῖρον ἢ τούτοις. ἐὰν δὲ μὴ ἐπαρχῆ τοιαῦτα, τῶν ἄλλων τὰ μέγιστα καὶ γνωσώμενα. μὲν ταῦτα γνωσώμεν. δεῖ δὲ καὶ περὶ τὰ μέρη τῶν εἰκότων καὶ τῶν παραδειγματωσώμεν, ὅτι τελευτῆς ἐπισημασώμεν καὶ γνωσώμεν τὰς τελευτὰς ποιείσθαι, καὶ τὰς μὲν πείσεις ὅτι τὰς περὶ αὐτὰς παρασηματωσώμεν. ἐὰν δὲ πείσεις τὰ παρασηματωσώμεν ὁριζήσῃ, τὰς μὲν πείσεις παρασηματωσώμεν.

B

C

D

E

F

E As autem tripliciter ordinabimus. Nam siquidem ea, de quibus dicimus, pauca sint auditoribus cognita, exordio narrationem coniungemus, ne pars hæc separatim posita brevis admodum fiat. Cum verò negotia & permulta, & incognita sint, ad vnumquodque coniunctas narrationes faciemus, easque iustas, & vtilēs, & honestas ostendemus, quo non modo in narrandis rebus occupati simplicem et non varietate quadam insignem orationem faciamus, verum & auditorum animos capiamus. Sin autem negotia mediocria, & minimè nota sint, opus est, vel renuntiationem, vel expositionem, vel prædictionem in exordio vno & eodem quasi corpore collocemus. Hoc autem faciemus, si à rerum initio ad extremum vsque narrando profequamur, & nihil aliud complectamur, sed ipsa negotia expedite declarem. Quemadmodum igitur in exordio narrationes ordinandæ sunt, ita scire poterimus.

CAPVT XXXIII.

D Einceps autem confirmatio sequatur necesse est, per quam prænarata negotia ex probationibus & iustis, & vtilibus, sicuti nos demonstraturos polliciti sumus, confirmabimus. Cum igitur coniunctas narrationes facere oportet, probationes in consulationibus quàm commodissimè ducuntur à rerum consuetudine, ab exemplo, à commemoratione, & ab ea, quæ de oratore sit apud omnes, opinione. Vitandum est etiam & si qua ex aliis probationum partibus incidit. Ex verò sic sunt collocandæ: Primum quidem dicentis opinio: Sin id minus poterimus, rerum consuetudines ordinabimus, demonstrabimusque & hæc, quæ dicimus, vel his similia hoc modo fieri consuevit: deinde verò exempla adferemus. Et si qua est cum his, quæ à nobis dicuntur, similitudinem adducemus. Ea autè exempla capiamus oportet, quæ tum rei congruant, tum ipsis auditoribus, vel loco, vel tempore sint proxima. Si autem exacte sint, debemus ex aliis, quæ maxima, & notissima sint, accipere. Post hæc verò sententiis vitandum est. Oportet autem eas partes, quibus probabilia, & exempla tractata fuerint, in fine commentationibus, & sententiis terminemus. Et probationes quidè hoc modo ad negotiorum cõfirmationem adducemus. Si verò narratis rebus continuo sit fides adhibita, probationes ipsas relinquemus,